

IV. SINIF ÇEEİ BÖLÜMÜ ULUSLARARASI SOSYAL POLİTİKA DERSİ

Konu: Dünya Bankası'nın Sosyal Politika Gündemi

Prof.Dr. Şenay GÖKBAYRAK

senay.gokbayrak@politics.ankara.edu.tr

Küreselleşme ve Sosyal Politika

- Küreselleşmenin sosyal politika üzerine etkilerine ilişkin yaklaşımlar
 - Küreselleşmenin sosyal politikanın alanını sınırladığı tezi
 - Küreselleşmenin sosyal politika üzerindeki etkilerinin iç politika bağlamında değerlendirme yaklaşımı
 - Küreselleşmenin sosyal politika üzerine etkilerine ilişkin farklılaşma ve patika bağımlı yaklaşımı
 - Küreselleşmenin sosyal politika bağlamında etkisinin ulus devletlerin etki alanı kapsamında ortaya çıktığı yaklaşımı

Uluslararası Kuruluşlar ve Sosyal Politika Gündemi

- Uluslararası kuruluşların sosyal politika üzerine etkileri
 - Gündem oluşturma
 - Yayın ve politika tanıtımı
 - Şartlı kredi ve yardım programları
 - Küresel kod, norm ve kurallar oluşturma
 - Uluslararası kuruluşların sosyal politikaya yaklaşımının güçlü devletlerin ilgilerinden etkilenmesi sonucunda ortaya koydukları sosyal politika yaklaşımı ?

DÜNYA BANKASI'NİN SOSYAL POLİTİKA GÜNDEMİ

Dünya Bankası ve Yapısal Uyum Programları -I

- Yapısal Uyum Programlarının İçeriği (Washington Konsensusu)
 - Sınırlı kamu müdahalesi ve özelleştirme
 - İhracata dayalı sanayileşme modeli
 - Finansal serbestleşme
 - Deregülasyon
 - Sınırlı sosyal harcamalar ve minimalist sosyal politika

Dünya Bankası ve Yapısal Uyum Programları -II

- Yapısal Uyum Programlarının Sosyal Açıdan Yarattığı Sorunlar
 - İşsizlik, gelir dağılımı adaletsizliği ve yoksullukta artış
 - Küresel güvencesizleşme

Dünya Bankası'nın Yoksullukla Mücadele Yaklaşımı-I

- 1990'lı yıllarda ortaya çıkan ilk yoksulluk raporları bağlamında “Güvenlik ağı yaklaşımı”
 - En ihtiyaç halinde olanlara yönelik sınırlı kamusal yardımlar
 - Yoksulların ilgilerinin örgütlü işçi sınıfından farklılaştırılarak kendi içlerinde güçlendirilmeleri
 - Dünya Bankası fonlarının uluslar arası ve/veya ulusal NGOs ile yoksunlara dağıtımı
 - Söz konusu yaklaşımın yoksulların değil NGO ların durumunu iyileştirdiğine ve kamu sosyal harcamalarını ikame ettiğine yönelik eleştiriler
 - Sosyal liberalizmin yansıması

Dünya Bankası'nın Yoksullukla Mücadele Yaklaşımı-II

- Yapabilirlik Yaklaşımı Ekseninde Sınırlı Sosyal Politika ve Kamu Müdahalesi
 - Yoksulluğun bir yeterlilik ve yapabilirlik meselesi olarak algılanması
 - Yeterlilikleri artırmaya yönelik eğitim ve sağlık hizmetleri alanında sınırlı kamusal sunum araçları
 - Sosyal sermayenin güçlendirilerek yoksullara güçlendirme ve ilgilerini kendi içerisinde sahiplenme
 - Sosyal liberalizm (fırsat sağlanması) ile sosyal korporatizmin (kamunun yoksullara ilgisinin artması) bileşimi

Dünya Bankası'nın Yoksullukla Mücadele Yaklaşımı-III

- Fırsatlarda Eşitlik Bağlamında Yoksulluğun Önlenmesi
 - Eşitliğin büyüme açısından önemi
 - İnsan sermayesine yatırımda piyasa başarısızları
 - İnsan sermayesine yatırımın geri dönüşünü azaltan dağılım sorunları
 - Ekonomik, sosyal ve siyasal eşitsizliklerini kendini yeniden üreten ve büyümeyi olumsuz etkileyen sorun oluşturması
 - Sonuçlarda değil fırsatlarda eşitlik
 - Yoksulluğun kuşaklararası yeniden üretimini kırmaya yönelik çocuklara ve gençlere yönelik hizmetler
 - Temel eğitim ve sağlık alanında kamunun artan rolü
 - Şartlı nakit transferleriyle yoksul çocukların eğitim ve sağlık düzeylerinin artırılması

Dünya Bankası'nın Gündeminde Yaşlanma ve Emeklilik Reformları-I

- Yaşlanmanın Sosyal Güvenlik Sistemleri Üzerine Etkisi ve Finansal Sürdürülebilirlik
 - Yaşlanan toplumlar ve sosyal güvenlik sistemlerin geleceği
 - 1994 tarihli “Yaşlılık Krizinden Kaçınmak Raporu”
 - Dünya Bankası uzmanlarının emeklilik reformlarına ilişkin tartışmaları
 - Çok sütunlu emeklilik programları (Paradigmatik reformlar)
 - Dağılım yöntemine yönelik reformlar (Parametrik reformlar)

Dünya Bankası'nın Gündeminde Yaşlanma ve Emeklilik Reformları-II

- Çok Sütunlu Emeklilik Programları ve Reformlarının Ön Plana Çıkışı
 - Sınırlı kamu emeklilik programları
 - Zorunlu mesleki emeklilik programları
 - Bireysel emeklilik programları
 - Latin Amerika ve Doğu Avrupa ülkelerinde emeklilik reformlarına teknik destek

Dünya Bankası'nın Gündeminde Yaşlanma ve Emeklilik Reformları-III

- Dünya Bankası'nın Emeklilik Reformlarına İlişkin Önerilerinin Uygulanabilirliği
 - Küresel reçetelere karşı yerel gerçeklikler
 - Özel emeklilik programlarının etkilerine ilişkin değerlendirmeler
 - İşgücü piyasaları ve istihdam biçimlerinin güvence düzeyi?
 - İşletme ölçekleri ?
 - Sosyal diyalog mekanizmaları ve çalışma ilişkilerinin kurumsallaşma düzeyleri ?

Dünya Bankası'nın Gündeminde Sağlık Hizmetleri

- Sağlık Hizmetlerinin Sunumunda Kamu-Piyasa İkilemi
- Temel Sağlık Hizmetlerinde Kamusal Sunum
 - Seçicilik ve sınırlı sosyal dayanışma
- İleri Sağlık Hizmetlerinde Piyasalaşma
- Gelişen ülkelerde sağlık yatırımlarında uluslar arası sermayenin rolünün artırılması
- Kamu-Piyasa Ortaklığının Ortaya Çıkardığı Sonuçlar
 - İleri düzey sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan sorunlar ve dışlanma

Dünya Bankası'nın Gündeminde Eğitim Hizmetleri

- Eğitim Hizmetlerinin Sunumunda Kamu- Piyasa İkilemi
- Temel Eğitim Hizmetlerinde Kamusal Sunum ve kullanıcı katkılarının ortadan kaldırılması
- İleri Düzey Eğitim Hizmetlerinde Piyasalaşma
- Kamu-Piyasa Ortaklığının Ortaya Çıkardığı Sonuçlar ve eğitimde kalite ve fırsat eşitsizliğinin yansımaları

Temel Kaynak

Deacon, Bob. (2007), *Global Social Policy*, Sage Publications, II. Bölüm, s:24-45.

Ayrıntılı sorularınız için

senay.gokbayrak@politics.ankara.edu.tr